

Fælles Mål 2009

Indvandrersprog

Faghæfte 31

Fælles Mål 2009

Indvandrersprog

Faghæfte 31

Indhold

Formål for faget indvandrersprog	3
Slutmål for faget indvandrersprog	4
Læseplan for faget indvandrersprog	5
Undervisningsvejledning for faget indvandrersprog	6

Formål for faget indvandrersprog

Formålet med undervisningen er, at eleverne videreudvikler en aktiv tosproget kompetence på grundlag af allerede erhvervede færdigheder i såvel dansk som indvandrersproget. Eleverne skal opnå indsigt i kultur og samfundsforhold i de lande, hvor sproget tales.

Stk. 2.
Undervisningen skal styrke elevernes internationale forståelse og forståelse af sprog og kulturel mangfoldighed i Danmark.

Stk. 3.
Undervisningen skal give eleverne viden om mulighederne for sprogets anvendelse i erhverv i Danmark, i andre lande og i internationale sammenhænge.

Slutmål for faget indvandrersprog

Efter 8. og 9. klassetrin

Sprogfærdighed

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå hovedindholdet af talt sprog, lyd- og billedmedier om centrale emner
- deltage i samtaler om personlige og samfundsmæssige forhold
- læse, forstå og referere hovedindholdet af forskellige typer af tekster inden for genkendelige emner
- udtrykke sig skriftligt i et forståeligt sprog
- anvende et centralt ordforråd inden for erhvervsrelaterede og kendte emner
- oversætte tekster med genkendeligt indhold
- udnytte it og mediers muligheder i forbindelse med informationssøgning og kommunikation
- anvende ordbøger hensigtsmæssigt
- drage sammenligninger mellem sprogene
- udnytte tosprogethedens muligheder og begrunde valg af sprog i forskellige situationer.

Sprog, kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende en grundlæggende viden om levevilkår, værdier og normer i målsprogets lande i arbejdet med skønlitteratur, sagprosa og medier
- anvende viden om faste vendinger og kulturbundne udtryk
- drage sammenligninger mellem kultur- og samfundsforhold i Danmark og målsprogslandene
- give eksempler på erhverv, i hvilke tosproget kompetence er særlig anvendelig.

Læseplan for faget indvandrersprog

Læseplanen indeholder en angivelse af undervisningens indholdsområder: sprogfærdighed og sprog, kultur- og samfundsforhold. Områderne er indbyrdes afhængige og bør derfor integreres i de enkelte undervisningsforløb.

Undervisningen tager udgangspunkt i, at eleverne er i besiddelse af en aktiv tosproget kompetence.

Eleverne har, bl.a. fra dansk, undervisning i fremmedsprog og eventuelt modersmålsundervisning, allerede en kunnen, viden og erfaring med hensyn til at lære, til sprog og sprogbrug, til begreber, til forståelse af deres omverden samt til brug af it.

Eleverne opbygger igennem forløbet deres selvtillid som sprogbrugere og deres forståelse af gode arbejds- og samarbejdsformers betydning for sprogtilegnelsen. Der skiftes således mellem forskellige organisationsformer (individuel, par, gruppe, klasse) afhængig af emnet/indholdet og aktiviteternes art.

De sproglige aktiviteter tilrettelægges således, at eleverne møder en mangfoldighed af stof, udtryksformer og genrer. Praktisk musiske arbejds- og udtryksformer indgår i de sammenhænge, hvor de kan tilføre undervisningen en yderligere dimension.

Sprogfærdighed

Sprogfærdighed indeholder kommunikative færdigheder, strategier og viden om sprog og sprogbrug.

Eleverne skal arbejde med at

- lytte til forskellige varianter af sproget, fx gennem lyd- og billedmedier, oplæsning, tage notater og referere
- fremlægge, argumentere, dokumentere og begrunde i forbindelse med samtaler og debatter
- læse og bearbejde herunder oversætte forskellige typer tekster, fx nyhedstekster, reklamer, noveller, digte og sangtekster
- vælge lytte- og læsemåde i forhold til formål, teksttype og medie
- indsamle og udvælge stof til egne tekster
- skrive sammenhængende tekster og give udtryk for fantasi, oplevelser og viden, fx i breve og beskrivelser
- anvende it i forbindelse med kommunikation
- anvende ordbøger.

Undervisningen omfatter især

- ordforråd først og fremmest inden for erhvervsrelaterede og kendte emner
- forholdet mellem sprogets udtryk og dets funktion, fx tale- og skriftsprog
- sprogopbygning og sprogbrug.

Sprog, kultur- og samfundsforhold

Hovedvægten i indholdet lægges på det nære miljø, herunder dagligliv, levevilkår, værdier og normer i målsprogslandet og Danmark.

Eleverne udbygger deres viden om sprog, kultur- og samfundsforhold, herunder forskelle og ligheder mellem kulturer.

I arbejdet inddrages historiske og geografiske perspektiver for at belyse nutidige kultur- og samfundsforhold.

Eleverne bør få mulighed for at kommunikere med andre, hvor brugen af indvandrersproget er en reel nødvendighed, fx ved at opsøge og udnytte de muligheder, der er for at bruge indvandrersproget både i undervisningen i indvandrersproget og uden for skolen, fx i hjemmet.

Undervisningen omfatter især

- skønlitteratur, sagprosa og medier, som kan give eleverne indsigt i uddannelse og erhverv, sociale og samfundsmæssige problemstillinger, minoriteter og menneskerettigheder
- forholdet mellem sprog og kultur
- sprog som en ressource i forhold til erhvervsmuligheder.

Undervisningsvejledning for faget indvandrersprog

Indhold

Indledning	8
Den første undervisning	8
Organisering af undervisningen	8
Sprogfærdighed	8
Tekstarbejde	9
Sagprosa og andet faktastof	9
Sagprosaens genrer	10
Sprog, kultur- og samfundsforhold	10
Praktisk musiske aktiviteter	11
Eksempler til inspiration	11
Emner	11
Tosprogethed som erhvervs kvalifikation	11
Praktikforberedelse	12
Praktik	12
Evaluerings	12

Indledning

Faget indvandrersprog er et ikke prøveforberedende fag og kan tilbydes som valgfag på 8. eller 9. klassetrin med normalt 2 ugentlige lektioner.

Det tildelte timetal er bestemmende for indholdsområdernes antal og omfang. I samarbejde med eleverne vælges emner og tekster, der er relevante og interessevækkende. Det faglige stof præsenteres for eleverne gennem varierede aktiviteter og materialer.

Undervisning i indvandrersprog omfatter almindelige indvandrersprog. Kommunerne kan vurdere, hvilke indvandrersprog, der kan komme på tale, da undervisningen er afhængig af elevgruppen. Valgfag i et indvandrersprog kan tilbydes elever, der allerede har et grundlag i sproget og desuden et grundlag i dansk. Det kan være

- elever med flygtninge- eller indvandrerbaggrund
- elever, der har boet en årrække i et af de lande, hvor sproget tales
- elever, der på anden vis har lært sproget.

Ændringer i befolkningssammensætningen, internationalisering og globalisering skaber behov for tværkulturelle medarbejdere med kompetencer på flere sprog både i den offentlige og private sektor. Valgfagstilbudet åbner for, at der kan drages nytte af de unges tokulturelle og tosprogede erfaringer og kvalifikationer.

For eleverne kan undervisningen i valgfaget blive en yderligere kvalifikation i forbindelse med valg af uddannelse og erhverv. Valgfaget skal imødekomme intentioner om at nytænke uddannelses tilbud og senere erhvervs muligheder for unge med anden etnisk baggrund end den danske. Den særligt tosprogede kompetence omfatter alle forhold vedrørende samspillet mellem de to sprog og deres baggrundskulturer.

Undervisningen skal give mulighed for, at eleverne igennem undervisningsforløbet udbygger deres selvtilid som sprogbrugere og deres forståelse af gode arbejds- og samarbejdsformers betydning for sprogtilegnelsen.

Den første undervisning

Hensigten med valgfaget er at udbygge et allerede tilegnet grundlag i sprog og kultur. Der er således ikke tale om begynderundervisning i hverken indvandrersproget eller dansk. Elevernes grundlag er, at de er i besiddelse af kommunikativ kompetence, herunder i tale og skrift har tilegnet sig det danske og det valgte indvandrersprogs lydssystemer, ordforråd, grundlæggende grammatik og sprogbrugsregler.

Læreren skal fra den første lektion inddrage eleverne aktivt, således at de fra starten bliver bevidste om deres betydning for, at undervisningen lykkes. Eleverne kan fortælle og skrive om, hvorfor de har valgt indvandrer-

sproget. Dette aktiverer elevernes eksisterende sprogfærdigheder, viden og forestillinger og kan samtidig indgå som en del af undervisningens materiale.

Fra undervisningens begyndelse skal eleverne opleve, at tosprogethed er en ressource, fx i forbindelse med deres fremtidige erhvervs muligheder.

Den første undervisning kan tage udgangspunkt i et indhold, der vedrører elevernes erfaringer og vækker deres nysgerrighed og fantasi. Brug af billeder, film, aviser, tidsskrifter, sange og musik er et godt udgangspunkt for samtaler og sproglige aktiviteter.

Rollespil kan anvendes som udgangspunkt for sammenligninger mellem kultur- og samfundsforhold i Danmark og målsprogslandet.

Læsning, oplevelse og forståelse af tekster på målsproget er udgangspunkt for samtaler om det læste og oversættelse mellem sprogene af tekster med et genkendeligt indhold. Elevernes selvstændige læsning kan følges op med, fx samtale, anmeldelse, dramatisering.

Organisering af undervisningen

Muligheder for besøg af gæstelærere med dansk og udenlandsk baggrund bør udnyttes, fordi eleverne har brug for positive identifikationsmodeller i det danske samfund. En del af undervisningen kan bestå af ekskursioner. Der kan arrangeres besøg på arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner, hvor der er et tosprog og tokulturelt islæt.

Der kan med fordel indlægges et praktisk projekt i undervisningen, evt. i samarbejde med andre fag i skolen eller i ungdomsskoleregiet.

Eksempler

- medvirken ved udstilling i forbindelse med forældre dag eller skolefest
- medvirken ved udarbejdelse af tosproget materiale til skolens informationsvirksomhed
- tilrettelæggelse af kulturelle arrangementer.

Sprogfærdighed

Undervisningen skal tage udgangspunkt i et meningsfyldt og interessevækkende indhold. Ved at se, lytte og læse om det, som vedkommer og interesserer, og ved at anvende sproget for at udtrykke egne tanker på tale og skrift, udvikler eleverne deres sprogfærdighed. Eleverne skal udbygge deres sprogkundskaber ved at de

- bliver bevidste om sprogets forhold mellem tale og skrift
- tilegner sig et mere specialiseret ordforråd og bevidsthed om forskelle i sprogenes (indvandrersproget og dansk) ordforråd

- bliver opmærksomme på sprogbrug på tværs af sprogene
- øger deres viden om forskelle og ligheder i teksttyper og i stilarter på sprogene
- får indsigt i sammenhænge mellem sprog og kulturer
- bliver opmærksomme på at drage fordel af deres tosprogethed.

Tekstarbejde

Eleverne skal inddrages aktivt i valg af emner og arbejdsformer, fordi indholdet danner grundlag for sprog- og kulturarbejdet. Elevernes motivation styrkes bl.a. gennem valg af stof og aktiviteter af alsidig og varieret sammensætning. For at øge elevernes læselyst bør læreren vælge tekster med et nutidigt indhold fra oprindelseslandet eller andre lande, hvor sproget tales og skrives. I nogle sprog vil det være muligt at finde egnede tekster af forfattere, der har kulturmøde som motiv.

Undervisningen bør også omfatte forskellige medier, fx film, radio- og tv-programmer, kommunikation via internet, musik og billeder, som kan formidle tekster i bred forstand om samfundsforhold, og som kan formidle sproglige og kulturelle udtryk, hvor eleverne bliver opmærksomme på at forholde sig vurderende og kildekritisk.

Især i forbindelse med vanskeligere tekster er det vigtigt, at læreren aktiverer elevernes forforståelse af teksten og åbner for deres forventninger til den, før de læser eller lytter. Tekstens titel, univers eller motiv gøres kendt. Eventuelt kan særtræk for genren behandles, og det kan være nødvendigt, at eleverne gøres opmærksomme på særlige sproglige forhold.

Eleverne kan efter læsningen give udtryk for deres forståelse og oplevelse af teksten, fx ved at finde temaer, vendepunkter eller citater, som har gjort særligt indtryk. Andre gange kan opgaven være at finde forhold i teksten, som undrer, eller som ikke forstås. I perioder kan eleverne arbejde med at omsætte tekster fra sproget til dansk og omvendt. Der skal være fokus på betydning, tolkning og tilgængelighed frem for fokus på ordrette oversættelser.

Eleverne kan udtrykke deres oplevelser gennem aktiv meddigtning. Det kan være en illustration, en ny slutning, eller at skrive dele af teksten fra en anden synsvinkel end den, forfatteren har brugt. Eleverne kan flytte handlingen til Danmark eller til oprindelseslandet. Nogle tekster egner sig til dramatisering. For eksempel i form af et interview med en af tekstens personer eller til at formulere teksten i en anden genre. Det kan også være i form af at omsætte dele af teksten til en anden sproglig tone, fx formel/uformel, gammel/moderne. Derefter fæles drøftelse i klassen af elevernes forskellige tolkninger. Det er vigtigt, at læreren sikrer en åben og tryk atmosfære, så alles meninger kommer frem og værdsættes.

Digte er velegnede i undervisningen, da genren ofte formidler meget indhold i en kortfattet, sprogligt enkel form. Analysen kan fx tage udgangspunkt i åbent formulerede spørgsmål som "Hvad gør specielt indtryk på dig, når du læser digtet?" eller "Hvad kan du bedst lide i digtet?" med forventning om en efterfølgende argumentation. Det er vigtigt, at eleverne får mulighed for at reagere individuelt – også når klassen arbejder fælles. Eleverne vil ofte fortælle om deres egen oplevelse af teksten, men de kan også skrive et digt om en person, en situation eller en følelse, som de har været optaget af under arbejdet med teksten, eller de kan vælge andre udtryksformer, fx billedlige.

Når man bygger på elevernes eget medspil i tekstlæsningen, opnås større medleven og engagement. Teksten åbner og udvider sig, når eleverne bevæger sig ind i dens univers. De oplever, sanser og udfolder sig dér, når de lever sig ind i personer og deres miljø. De får større indsigt i teksten og dermed en bedre baggrund for at kunne argumentere for deres tolkninger af den – og for at forholde sig til den. Det meddigtende arbejde kan være en del af analysen og fortolkningen, og det kan antage mange skikkelser.

Sagprosa og andet faktastof

Sagprosattekster handler om faktiske forhold – det er tekster, der formidler autentisk stof, og som er forpligtet over for virkeligheden. En væsentlig del af de fleste menneskers viden om dagsaktuelle begivenheder, informationer om samfundsforhold og informationer generelt stammer fra aviser, tv, radio osv. I langt de fleste lande læses der magasiner og blade. Man læser aviser, ser dokumentarprogrammer og møder reklamer. I et demokratisk samfund er det desuden væsentligt, at man som borger har adgang til og erfaring med at bruge medierne til fx læserbreve, kronikker, brevskrivning til offentlige myndigheder osv.

I et moderne informationssamfund skal man kunne vurdere informationernes lodighed, brugbarhed og troværdighed. Sagprosaen har sine egne teksttyper og genrer, hvoraf nogle ligger tæt på grænsen til fiktionen. Man skal kende disse genrer og deres forskellige udtryksmuligheder for både at kunne læse dem kritisk og anvende dem. Massemedierne får stadig større betydning, og den information, der tilbydes gennem de forskellige medier, kan efterhånden være vanskelig at skelne fra de samme mediers underholdning. Det informative ligner i stigende grad det underholdende og omvendt.

Blandingen af sagprosa og fiktion kaldes faktion. Her drejer det sig om tekster, ofte i tv og i reklameverdenen, der handler om faktiske forhold, men som bruger fiktionens former og udtryk. Man fortæller fx en fortælling fra et land i krig, viser billeder af personer og begivenheder, som har fundet sted, men rekonstruerer og fortolker dem med virkemidler, som traditionelt hører hjemme i

fiktionen: et episk forløb, fortællersynsvinkel, billedsprog osv. Eller faktionen fremtræder med et fiktivt indhold, som formidles gennem faktagenrens former og udtryk, som det kendes fra fx reklamer.

For at kunne skelne mellem virkelighed og fiktion må eleverne udvikle deres genrebevidsthed og deres kendskab til fiktionens fortællesprog, og de må lære at gennemskue, hvor fx en journalist vinkler sin historie på en bestemt måde. For eksempel kan man fortælle en opdigtet historie i en saglig fremstillingsform, så den fremstår autentisk, selv om den er opdigtet.

Eleverne skal få erfaringer med, at målet med faktionen er at gøre fremstillingen af et sagforhold mere spændende og fængende for at få læserne til at føle sig tæt på begivenheder, de ikke selv kan opleve, fx ved at medierne benytter sig af manipulation som virkemiddel.

I sagprosa er det ofte af værdi at undersøge forhold omkring kommunikationen, fx sammenhænge mellem afsenderens hensigt, tekstens adressat, valget af genre og tekstens udformning. I fiktive tekster kan kommunikationssituationen være en betydningsfuld del af fiktionen, ikke mindst i jeg-fortællinger, hvor det ofte er den fiktive fortæller, der er fortællingens egentlige hovedperson.

Forskelligt billedmateriale, reklamer, annoncetekster og anden sagprosa er velegnede oplæg til arbejdet med at formulere og argumentere for overvejelser og holdninger. Eleverne skal lære at anvende teksterne som et arbejdsmateriale, hvor de kan fremhæve det væsentlige, supplere med nøgleord, overskrifter og præcise, kortfattede kommentarer.

Teksterne/billederne skal repræsentere bredden i elevernes erfaringsverden, således at denne arbejdsproces kan anvendes af alle. Det kan skabe dynamik omkring en debat, hvis læreren af og til læser en tekst op, så allerede førstehåndsindtrykket kan give eleverne lyst til verbale udfordringer.

Sagprosaens genrer

Sagprosa kan være alle tekster, der behandler et sagforhold. De kan være informerende, rene faktaoplysninger, fx varedeklarerationer og vejrmeldinger. Det kan være følelsesladede reportager, debatindlæg eller engageret subjektiv journalistik, eller det kan være reklamens overtalende form, som tydeligt signalerer, hvad modtageren skal mene.

Det er centralt, at eleverne således selv får lejlighed til at udtrykke sig i sagprosaens genrer, lærer at bruge virkemidlerne, udnytte de genrebæssige muligheder og være bevidste om, hvem de henvender sig til. At producere sagprosa skærper opmærksomheden for sagtekster generelt. For eksempel kan eleverne gennem udarbejdelse af

tre forskellige teksttyper, en brugsanvisning, en musik-anmeldelse og en jobansøgning, erfare, at alle tekster har en funktion, og at funktionen er bestemmende for ordvalg, syntaks, komposition osv.

Det er altid hensigtsmæssigt at undersøge en sagprosa-teksts kommunikationsforhold, fx

- hvilken type tekst er der tale om?
- i hvilket medie bruges teksten, og hvem henvender den sig til?
- hvem er afsender?
- hvem siger hvad til hvem, hvordan og med hvilken hensigt?
- hvordan argumenteres der for sagen?
- hvilke virkemidler har forfatteren benyttet?

I forbindelse med fx tværgående undervisnings- og projektforløb vil eleverne få brug for at udvælge, læse og forholde sig til sagtekster af alle mulige genrer. En stigende del af disse sagtekster vil eleverne få adgang til gennem internettets uendelige strøm af informationer. Undervisning i at søge, vælge og læse kritisk er afgørende for, at eleverne lærer at omsætte strømmen af tilgængelig information til brugbar viden.

Sprog, kultur- og samfundsforhold

Sprog udvikles i et menneskeligt fællesskab og er således udtryk for et lands eller en samfundsgruppes kultur. Undervisningen i indvandrersprog skal give eleverne mulighed for at opleve den tætte forbindelse mellem sprog og kultur, idet kultur blandt andet handler om, hvordan man lever, tænker og omgås hinanden.

Det er vigtigt, at eleverne oplever og erfarer, at de samme ting i Danmark og i målsprogenes lande kan have forskelligt indhold på grund af menneskers forskellige livshistorier og erfaringer. Derfor kan også ord, som betegner ting, betyde noget forskelligt, fx flag, skole eller begreber, som fx rig og fattig. På samme måde forholder det sig med omgangsformer i den daglige kommunikation, måder at indrette boligen på, måder at klæde sig, feste, spise osv.

Opgaver, hvor eleverne undersøger, hvordan deres danske venner dækker et spisebord, fejrer fødselsdag, bruger flag, og hvordan udvalgte familier gør det i de lande, man har valgt at arbejde med, kan bidrage til en forståelse af forbindelsen mellem sprog og kultur. Eleverne kan finde billeder og tekster til hverdagsituationer og gennem sammenligning mellem landene udbygge deres viden om sprog, kultur- og samfundsforhold.

For at fremme kulturforståelsen skal eleverne opleve mangfoldigheden i kulturstoffet og arbejde med emner og temaer, som giver anledning til sammenligninger. Herigennem åbnes for iagttagelser, samtaler og diskussioner vedrørende holdninger til og vurderinger af såvel egen som andres kulturelle baggrunde.

Eleverne arbejder med de respektive sprog og kulturer og drager sammenligninger mellem sprog, som de kender, fx modersmål, andetsprog, dansk og fremmedsprog. De arbejder også med, hvordan sprog afspejles i kultur.

I samtalen om sprog kan indgå spørgsmål, fx

- hvad vil det sige at være tosproget?
- hvordan kan man synliggøre, at sprog er beslægtede?
- hvad betyder det for sprogene, at folk flytter fra et oprindeligt hjemland til nye lande?
- hvad sker der med ord, når de lånes fra sprog til sprog?
- hvordan hænger sprog og kultur sammen?

Praktisk musiske aktiviteter

Om man vælger et skriftligt, mundtligt eller praktisk musisk udtryk i aktiviteterne vil være afhængig af teksternes og opgavernes karakter og elevernes medvirken i valg af arbejdsformer. Også sang og musik kan motivere og engagere. Sange kan være et godt udgangspunkt for at sammenligne forskellige kulturer. Inddragelse af musik giver anledning til at udtrykke egne interesser og anskuelser og kan måske være inspirerende til at producere raps eller egne sangtekster til kendte melodier.

De kreative arbejds- og udtryksformer kan tilgodese brugen af alle sanser og giver gode muligheder for undervisningsdifferentiering. Disse arbejds- og udtryksformer giver muligheder for, at eleverne anvender sproget på det niveau, som de personligt er nået til, og mange af aktiviteterne indeholder erfaringsgivende situationer og fælles oplevelser.

Eksempler til inspiration

De følgende eksempler er tænkt som hjælp og inspirationsmateriale i tilrettelæggelsen af undervisningen. Undervisningsmidler produceret i elevernes oprindelseslande vil ikke kunne stå alene, idet undervisningen tager udgangspunkt i elevernes situation her i Danmark. Undervisningsmidlerne vil både være på dansk og indvandrersprog, og de vil afspejle

- kulturen i oprindelseslandet
- minoritets- og majoritetskulturer i Danmark
- minoritetskulturer i andre lande, hvor det pågældende indvandrersprog tales.

Emner

Der arbejdes med ungdomskulturer i Danmark sammenlignet med ungdomskulturer andre steder i verden gennem forskellige udtryksformer, fx

- mødet mellem Danmark og indvandrerlandene, fx gennem handel med landene
- samfundsudvikling i oprindelseslandet
- miljø, fx vand og luft eller samspil mellem natur og mennesker
- kunstneriske udtryk i relevante kulturer, fx i litteratur, i musik og dans, i billedkunst og i film
- religioners møde, fx de fælles rødder fra jødedom, kristendom og islam
- politiske styreformere, fx demokratiopfattelser
- kultur og sprog i medierne, fx mindretallet i medierne.

Tosprogethed som erhvervs kvalifikation

Tosprogede unge kan have negative erfaringer med samfundets syn på værdien af deres modersmålskompetence. For at vende denne erfaring og erstatte den med en positiv erfaring, kan den tosprogede lærer i samarbejde med skolevejlederen tilrettelægge et praktikforløb, hvor eleverne kan gøre erfaringer med tosprogethed som erhvervs kvalifikation.

Succeskriterier:

- den enkelte elev oplever via eksemplets magt sin egen tosprogethed som en positiv værdi for sig selv, sin familie og det danske samfund
- den enkelte elev går i gang med at afklare, om han/hun vil bruge sin tosprogethed aktivt i et fremtidigt uddannelses- og arbejdsliv.

Praktikforberedelse

Valgholdet diskuterer en række problemstillinger som, fx

- etnisk ligestilling
- solidaritet med egen etnisk gruppe, herunder drøftelse af generationsforskelle
- uddannelse i internationalt lys, godkendelse af uddannelse fra andre lande m.m.
- kulturel kompetence
- sprog, prestige og magt, herunder korrekthedskrav til udlændinges danske sprog, herunder udtale og sætningsopbygning
- tosprogethed som økonomisk gevinst for det danske samfund.

På baggrund af disse diskussioner formulerer eleverne, hvilke problemstillinger de ønsker at undersøge i deres praktik, samt hvordan de vil undersøge dem.

Praktik

For at se hvorledes disse muligheder og problemstillinger viser sig i praksis, kan eleverne komme i praktik som tosproget lærer eller pædagog, politibetjent, medarbejder inden for import/eksport, internationalt samarbejde, tolk, turisme etc.

Forventninger til fagligt udbytte:

Sprogligt

- viden om og stillingtagen til sproglige korrekthedskrav på både dansk og indvandrersproget i forskellige erhverv
- udbygning af ordforrådet vedr. uddannelses- og erhvervsforhold på begge sprog.

Kulturforståelse

- viden om muligheder og begrænsninger i tosprogethed som erhvervs kvalifikation
- viden om og vurdering af indvandrersprogets prestige i Danmark
- viden om forældre generationens erhvervs erfaringer i Danmark.

Evaluering

Eleverne skriver forskellige former for dagbøger under hele praktikforløbet, fx

- en dagbog til private iagttagelser
- en logbog til brug mellem lærer og elev
- en kursusdagbog, en fælles dagbog for holdet, hvor eleverne skriver i bogen på skift.